Է. ՏԱՐԻ 2028 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 10 ՍԱՀՄԻ 1383—Հ. Տ. 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1890—Ն. Տ. 31 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1890—ՀԻՋՐ. 16 ՐԷՊԻԼ ԷՎՎԷԼ 1308 ՈՒՐԲԱԹ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԳԻՆ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՌ ՕՐԱԳՐԻ
Գալատիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آروك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԳԻՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար տարեկան 160
» » կիսամեայ 80
» » եռամսեայ 40
Գաւառաց » տարեկան 200
» » կիսամեայ 100
Օտար երկիրներու » տարեկան 50
» » կիսամեայ 25
Դուռը գրուած յայտարարութիւնները գրուած նամակ կամ գրքոյկ ստանալէն առաջ վճարուիլ կու տան

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱԼԿԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Սերպիոյ մէջ մաս մը արմատական երեսփոխաններ պիտի առաջարկեն Սքուփշինային որ Սահմանադրութեան 70 րդ յօդուածը փոփոխուելով, նոր կերպիւ մը կարգադրուին յարաբերութիւնք Միլան թագաւորին իւր որդւոյն հետ, որպէս զի այս կողմէ նորանոր խնդիրներ չծագին։ Նոյն կուսակցութեան ուրիշ երեսփոխաններ ալ կ'առաջարկեն Խորհրդարանին՝ ջնջուիլ 1868 ի օրէնքին, որով բովանդակ Քարաեորկեւիչեան գերդաստանն արտաքսուած է Սերպիայէն։ Սերպ նախարարութիւնն այս խնդիրները խառնելու համամիտ չի գտնուիր։ Բայց գոհացում տալու համար այդ կուսակցութեան, կարգ մը սպայներ պաշտօնանկ պիտի լինին, որք չափէն աւելի յարեալ են եղեր Նախորդ վարչութեան։

Ուրիշ նկատմամբք սերպ բանակին վիճակը գոհացուցիչ կը նկարագրուի։ Պատերազմական Նախարարին մատուցեալ տեղեկագրէ մը կ'երեւի թէ 60,000 սերպ զօրաց փորձի համար ի զէն կոչուիլը կատարելապէս յաջողեր է։ Բառասուն հազար Պէրտանի հրացաններ պիտի բաշխուին Բ. և Գ. կարգի պահեստի զօրաց, որք լաւ վարժուած են կ'ըսուի։ Սերպ հեծելազօրաց նիզակ բաշխուեցաւ ռուսական ձեւով։ Ոչ-պաշտօնական սպայից համար մասնաւոր կրթարան մը բացուեցաւ ի Պելկրատ, և 200 երիտասարդք ընդունուեցան։

Սերպ նախարարութիւնն Սքուփշինային պիտի խնդրէ օրէնքի մը հաստատումն որով պիտի պատժուին բարեկամ Տէրութեանց դէմ յարձակող սերպ լրագրիք։ Այս առաջարկ ուղղեալ է այն խմբագրաց դէմ որք բան գործ ըրած են Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դէմ գրել, դժուար կացութեան մէջ թողլով սերպ կառավարութիւնը դրացի մեծ Տէրութեան առջեւ։ Այժմեան լրագրական օրինօք կառավարութիւնը բան մը չի կրնար ընել։ ուստի, նոր իշխանութիւն կը խնդրէ Ազգային Ժողովէն։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԷՊԵՐԸ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Պ. Կլատսթոն ի Տալքիթ բանախօսելով, ըսաւ թէ Սկովտիա եւս Իռլանտայի և Կալլէսի պէս իրաւունք ունի խնդրելու որ իւր ներքին գործերն ուրոյն Խորհրդարանով մը անօրինէ, որով Լոնտոնի կեդրոնական Խորհրդարանին վրայէն սկովտական գործերու բեռն եւս կը վերնայ։ Թէեւ Սկովտիոյ մէջ տակաւին խնդիրը սաստիկ հանդամանք մը չէ առած, բայց այն դատ Սկովտիոյ մէջ կայ և պիտի մնայ։ Անգլիոյ հետ իւր վարչային միութենէն Սկովտիա մեծապէս օգտուած է, և Անգլիա Իռլանտայի զդացումներն առաջուր փոխելուն պէս Սկովտիոյ զդացումներն եւս չէ արհամարհած։ Այնու հանդերձ, Սկովտիոյ տեղային չահեր Լոնտոնի Խորհրդարանին մէջ ըստ արժանւոյն չեն պաշտպանուիր։ Իռլանտայի և Կալլէսի մէջ տեղային Խորհրդարաններ ու վարչութիւններ կազմելու առաջարկը կը պաշտպանի Սկովտիոյ եւս։ Պ. Կլատսթոն ապահով է թէ Սկովտացիք իրենց պահանջումները չափաւոր և բանաւոր ձեւով պիտի ներկայացնեն կեդրոնական Խորհրդարանին, հաւանայն պետական միութեան աւանդութեանց, և Լոնտոնի Խորհրդարանն եւս անշուշտ բարեացակամ ոգւով պիտի ընդունի և կը քննէ Սկովտիոյ խնդիրքն։

Ինչպէս կ'երեւի, Պ. Կլատսթոն խնդիրը կ'ընդարձակէ, և Իռլանտայի պահանջումներն ընդունելի կը նկատէ ո՛չ միայն Իռլանտայի այլ և Կալլէսի և Սկովտիոյ նկատմամբ։

Պ. Կլատսթոն Սկովտիոյ կրօնական խնդրոյ վրայ եւս խօսեցաւ, այսինքն՝ թէ պէ՞տք է Սկովտիոյ «հաստատեալ» կամ «պետական» երիցական եկեղեցին բառնալ՝ խլելով կառավարութեան և այն բողոքական եկեղեցւոյն միջեւ նիւթական և բարոյական ամեն կապ և յարաբերութիւն։ Բօջիբը կոչուած փոքր վարձակալ մշակներուն ողբալի վիճակը նկարագրելով, պնդեց թէ Խորհրդարանն ստիպողաբար պէտք է պարապի դարման տանիլ ադոր։

ՌՈՒՄԱՆԵՐ ԵՒ ՄԱՃԱՌՔ

Անցեալները ծանուցինք թէ Թրանսիլվանիոյ Ռումանք որոշած են մեծ ժողով մը կազմել ի Հերմանշթատ, իրենց ընդհանուր կացութեան վրայ խորհելու և այն կացութեան բարւոքման համար առաջարկներ պատրաստելու։ Հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ այս ժողով գումարուած է յիշեալ քաղաքին մէջ, և Թրանսիլվանիոյ Ռումանաց վիճակը նկարագրող և դարմաններ առաջարկող ընդարձակ յիշատակագիր մը խմբագրած է, յորում կը գանգատուի թէ ռուման նոր սերընդեան իւր մայրենի ռումաներէն լեզուաւ դատարակման թոյլ չեն տար մաճառ իշխանութիւնք, եւ զանազան դժուարութիւնք կը յարուցուին։ Ընտրութեանց ազատութիւնն եւս կը խափանուի։ Մաճառ լրագրութիւնը Ռումանները կասկածելի կը ցուցնէ։ Այս տեղեկագիրը պատրաստող պատուիրակը դիտելուած է նաեւ թէ Մաճառստանի հպատակ Ռումանք օտարներուն (Ռումանիոյ թագաւորութեան) չեն յարիր, այլ հաւատարիմ կուսակից են Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Հապսպուրկեան Տէրութեան։ Ժողովն այս յայտարարութիւնն և տեղեկագիրը միահամուռ ընդունելով, փափաք յայտնած է որ քաղաքական, առեւտրական և զինուորական սերտ բարեկամութիւն հաստատուի Ռումանիոյ եւ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ միջեւ։

ՌՈՒՍ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԳԱՀԻՐԻ

Եգիպտոսի մէջ ռուսական վարժարան մը կայ, շատ տարիներ յառաջ հաստատեալ ի ձեռն հանգուցեալ Պ. Ա. Նորովի, նախկին կրթական նախարար Ռուսիոյ։ Այն ժամանակ ռուսահպատակ Արաբ մը Գահիրէի մէջ ռուսական վարժարանի հաստատման համար ընդարձակ բնակարան և մեծաքանակ գումար մը նուիրած էր։ Նորով ընդունեց այս նուէր, և յօրէ անտի դպրոցը բաց կը մնայ, ընդ պաշտպանութեամբ Ռուսիոյ կայսեր և վերին տնօրինութեամբ Ռուսիոյ կրթական նախարարին։ Իւր երկու հարիւր փոքրիկ Արաբներ ռուսերէն կ'ուսնին և ձրի կը ճաշեն։ Այժմ նոյն դպրոցին ուսանց յայտագիրը կ'ընդարձակուի այնպէս որ լաւագոյն աշակերտք կարենան իրենց դաստիարակութիւնն յառաջ տանիլ Ռուսիոյ մէջ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ի Նիւ-Օրլէանս, սաստիկ հակակրութիւն կայ ամերիկացի ժողովրդեան և իտալացի գաղթականաց միջև։ Յայտնի է թէ այս քաղաքի մէջ իտալացի վրէժխնդիր չարագործաց ոսանց ոճիրներուն հետեւանօք մեծ խնդիր մը ծագած է, և շատ Ամերիկացիք կը պահանջեն որ կառավարութիւնն այլ եւս իտալացի գաղթականներ չընդունի ի Միացեալ Նահանգս։ Նիւ-Օրլէանի Ամերիկացւոց մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է որպէս զի թող չտայ նոր իտալացի գաղթականաց հաստատման այն քաղաքի մէջ և իշրջակայս, և այս մարմնոյ և իտալական մարմնոյն հակառակութիւնն օրուան մեծ խնդիրն է դարձած։ Իտալացիք խմբովին կը գաղթեն Նիւ-Օրլէանէն։ Ճամբայն գտնուող և յԱմերիկա իտալացի գաղթական բերող քանի մը շոգենաւերէն Իտալացւոց դուրս ելնելուն ընդդիմանալու պատրաստութիւնք կը կատարուին։ Այս ժողովրդային գանգատանաց առջեւ, Ուայթինկթընի կառավարութիւնը նոր օրէնք մը գրաւ, որով հին Աշխարհին մէջ ո՛և է ժամանակ ոճրի մը համար դատապարտութիւն կրած մարդոց յԱմերիկա ընդունելութիւնը կ'արգիլէ բացարձակ։

Ի ՔԱՆԱՏԱ

Ի Մոնրէալ չորս հարիւր հրաւիրեալք ներկայ էին ի պատիւ Փարիզի կոմսին իւր ֆրանսացի ազգակցաց կողմէ տրուած հացկերոյթին։ Քաղաքապետը, քաղաքային խորհրդականք և քաղաքին ամեն երեւելիք ներկայ էին։ Ի պատիւ իրեն առաջարկեալ ճառին ի պատասխանի, Փարիզի կոմսը շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած մեծ պատիւներուն համար։ Ըսաւ թէ ո՛րչափ կը սքանչանայ ֆրանսական ցեղին Քանատայի մէջ ծաւալման եւ յառաջդիմութեան։ Քանատացիք առանդապահ ժողովուրդ մ'են, և իրենց հարց կրօնին և սկզբանց հաւատարիմ մնացած են։ Այս աւանդապահութեան մէջ Փարիզի կոմսը կը տեսնէ Քանատայի ֆրանսական տարրին զարմանալի յառաջդիմութեան գաղտնիքն։ Ի վերջոյ Փարիզի կոմսը բաժակ առաջարկեց Վիքթորիա թագուհւոյն կենաց, և ի պատիւ Քանատայի բարգաւաճման։ Հանրապետական գաղափարներ տածող Քանատացի Ֆրանսացիք նոյն օր իրը հազար ստորագրութեամբ ուղերձ մը հեռագրեցին առ Պ. Քառնօ, որով ջերմ համակրութիւն կը յայտնեն Ֆրանսայի և իւր արդի դրութեանց նկատմամբ։

Պ. ՍԹԷՆԼԻ Ճ'ԱՄԲԵՐԻՆՈՒ

Պ. Սթէնլի նիւ Եորք կ'երթայ, ուր բանախօսութիւն մը պիտի ընէ յօգուտ հիւանդանոցի մը։ Զինք լսել փափաքողներու թիւն այնքան մեծ է որ օթեակներն և թիկնաթոռներն աճուրդի դրուեցան։ Ահա՛ ամերիկեան գաղափար մ'ալ։ Կը կարծուի թէ ո՛չ մէկ օթեակ, որչափ ալ յետին, 500 ֆրանքէն պակաս չպիտի բռնուի, և նիւ Եորքի Օփերան, ուր պիտի խօսի Պ. Սթէնլի, տեսակին մէջ շատ ընդարձակ չէնք մ'է։ Պ. Սթէնլիի բնաբանն է։ «Ազատում Էմին փաշայի։ Թագուկներուն անտառն։ Ափրիկէի մէջէն յառաջխաղացութիւն մը»։

ԱՀԱՐԵԼԻ ԱՐԿԱԾ

Ի Քանթոն, չինական կառավարութեան վառօդարանն արկածով մը պայթեցաւ։ Երկու հարիւր տուներ ծանրապէս վնասեցան կամ խորտակեցան, և հազար անձինք մեռան։ Շատեր ալ վիրաւորեցան։

Ի ՊԵՐԼԻՆ

Ի Պերլին օրուան մեծ խնդիրը Մոլթքէ Մարեշալին փառաւորումն եղաւ, թատերական գրաքննութեան մէջ վերուն է, որով գերման յայտնի թատերագիր Պ. Սուտերմանի յօրինած Վէրջ Սոդոմ անուն թատերգութեան ներկայացումն արգիլեց, յայտարարելով թէ իրապաշտական կամ զոյգական հակումներ ունեցող գրուածներն ամենեւին չի կրնար ընդունիլ գերմանական թատերարեւմուտ վրայ։

—Հանգուցեալ Մարեշալ Փոն Մանթէօֆիլի ամեն գոյք և ստացուածք այս օրերս աճուրդի կը հանուին՝ իւր ժառանգորդաց սնանկ հռչակուելուն պատճառաւ։ Այդ գոյից մէջ աճուրդի կը հանուին նաեւ ի պատիւ իւր ծառայութեանց իրեն տրուած թանկագին ընծայներ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Լամարթինի յիշատակն այս օրերս մեծապէս կը փառաւորուի Ֆրանսայի մէջ, Մաքոն քաղաքին մէջ իւր ծնընդեան հարիւրամեկին տօնուելուն առթիւ, որ պահ մը բովանդակ Ֆրանսայի ուշադրութիւնը դէպ այն կողմ դարձուց։ Կրթական նախարարը, Պ. Ժիւլ Սիմոն և այլ ականաւոր գրագէտք և քաղաքագէտք այս առթիւ գովեստիւք յիշեցին Լամարթինի բանաստեղծական հանճար, և քաղաքական գործունէութիւնն, որով 1848ի յեղաշրջումէն ետքը կազմեալ երկրորդ և սակաւակեաց Հանրապետութեան վարիչներէն մին եղաւ։

Բայց Լամարթին մեծ մարդասէր մ'էր միանգամայն։ Պ. Ժիւլ Սիմոն պատմեց թէ Լամարթին բաց կառքով պտտելու ջերմ փափաք ունէր, Վիքթոր Հիւկոյի նման։ Լամարթին կ'ուզէ փոքր կառք մը գնել, անտառը պտտելու երթալու համար մերթ ընդ մերթ։ Երեք հազար ֆրանք պէտք էր այդպիսի կառք մը գնելու։ Բանաստեղծը կը սկսի քիչ քիչ խնայելով մի կողմ դնել այս գումար։ Երեք հազար ֆրանքն ամբողջանալու վրայ էր երբ օր մը կուգայ կը ներկայանայ իրեն անծանօթ խեղճ այրի կին մը, որ այրի կիներուն սրտաշարժ պատմութիւնը կ'ընէ։— Այրն առանց ապրուստի թողած էր զինք երեք զաւակներուն հետ, և ինք հարկադրեալ էր պարկեշտ այխատութեամբ իւր և զաւակաց օրապահիկը ճարել։ Վարժուած էր վայելուչ կեանք մը վարելու։ Քիչ մը կար և դաշնակ միայն գիտէր։ Կինը լացաւ։ Բանաստեղծ— քաղաքագէտն յուզուեցաւ։ Կընար խոնարհ մը բանալ, բայց դրամագլխի կը կարօտէր։ Հանգանակութիւն մը պէտք էր, և առաջին անդամ նոյն ինքն առ Լամարթին կը դիմէր։ Իւր կեանքին մէջ երբեք այս կարօտեալ վիճակով մարդու չէր դիմած։ «Ո՞րչափ գումարի կը կարօտիք», կը հարցուցնէ Լամարթին։— «Հազար ֆրանք»։— Լամարթին դրամատարին քով կ'երթայ, կը հանէ հազար ֆրանք և կուտայ կնոջ, որ այնքան բարեսիրութեան, այնքան բարեբախտութեան չէր կրնար հաւատալ։— «Հօրեղբա՛յր, հայտ կա՞ք բը», կը հարցուցնէ անդիէն փոքրիկ աղջիկ մը։— «Միրելի զաւակս, քալելով կ'երթանք անտառ»։ —«Լա՛ւ ո՞րչափ ուրախութեամբ», կը պատասխանէ բարեսիրտ աղջիկը։

Բանաստեղծ մը կը գրէ առ Լամարթին՝ խնդրելով որ իւր գործոց ձօնն ընդունի։ Լամարթին ձեռագիրը կ'ուզէ տեսնել։ Բանաստեղծը կուգայ։ Արհամարհելի մէկը չէր։ Դրուագին մէջ տեղ տեղ հոգի կար, իմաստ կար։ Կարդալով հանդերձ, Լամարթին աչքին ծայրով հեղինակը կը դիտէ, որ մարմնացեալ թշուառութիւն էր։ Հագուստ չունէր։ Հաւանօրէն հաց ալ չունէր։ «Կ'ընդունիմ ձօնն, և ձեր գրքին առաջին օրինակներուն համար ալ կը ստորագրուիմ»։ Իրրեւ կանխավճար, քանի մը ոսկի կը դնէ բանաստեղծին ձեռաց մէջ, որ չի գիտեր ի՞նչպէս շնորհակալութիւն յայտնէ։ Լամարթին կ'առաջնորդէ նմա մինչեւ նախասենեակ։ Զմեռ էր։ Խեղճ մարդն ամառուան կարճ թիկնոցակ մը հագած էր հինցած և տեղ տեղ կարկատուած, որ ցուրտին դէմ չէր կրնար պաշտպանել զինք։ Լամարթին իւր նոր վերակոչն կ'առնու, որ կախուած էր հոն, և այցելուին ուսերուն վրայ կը դնէ իւր ձեռօք, ըսելով։ «Ձեր վերարկուն հոս կը մնա՝նաք»։— «Իմս չէ», կը պատասխանէ անարժանի որդին Մուսայից։— «Բայց ձերը պէտք է ըլլայ, քանի որ իմն չեմ ալ եւս,—կը յարէ Լամարթին»։

Ի ՓԱՐԻԶ

Հոկտ. 23ի գիշերն ի Փարիզ Փորթ Սէն Մարթէնի թատրոնին մէջ մեծ յաղողութիւն ունեցաւ Պ. Վիքթորիէն Սարտուի Պ. Էմիլ Մոռայի հետ գործակցութեամբ յօրինած մեծահանդէս թատերգութիւնն կը... Առաջ Պէրնառտ կը ներկայացնէր Եգիպտոսի անուանի թագուհին։ Ամեն դարուց մէջ այդ կին մեծապէս շահագրգռած է պատմագրները, քննադատներն ու բանաստեղծները, և կլէոպատրայի անուան չուրջ ընդարձակ գրականութիւն մը կազմուած է։ Յայտնի է հին պատմութեան վրայ տարբեր գաղափար ունեցողներուն թէ Քրիստոսէն կէս դար յառաջ, Մարկոս Անտոնիոս, Հռոմայ եռապետներէն մին, զՏարսոն նուաճելով, կը հրաւիրէ Եգիպտոսի թագուհին հպատակութիւն յայտնելու, և ի հարկաւոր դէպս կը սպառնայ թէ անցուցնել բոլոր երեւելիները։ Վերջին վայրկենին, երբ ընդհանուր ջարդի հրամանը պիտի տրուէր, կուգայ կը հանի իւր գեղեցկութեամբ և ճարպիկութեամբ մեծահամբաւ մեծափարթամ թագուհին, նուով մը որոյ առագաստները բեւեռեալ էին, որոյ առաջքը կամ ցուցակն հմտակ ոսկեղէն, և որ կիներով և անուշահոտութեամբ լի էր։ Ո՞չ թէ իրրեւ գերի այլ իբրեւ ճշմարիտ վեհապետուհի կը ներկայանար Կլէոպատրա, ազամանդներով ծածկուած, ամեն ժամանակի աւելի գեղանի և հրապուրիչ։ Եւ իրօք կը հրապուրուի եռանպետն, որ մտադրեալ խստութիւններ ի բաց թողլով, նաւ կը նստի թագուհւոյն հետ, և Ալեքսադրիա կ'ուղեւորի, ի Մեմփիս իւր այս նոր յաղթութիւնը վայելելու հեշտութեանց մէջ։ Կլէոպատրա յօգուտ իւր Տէրութեան հրապուրելէ ետքն զՄարկոս Անտոնիոս, ինքն եւս անկեղծապէս կը սիրէ զնա, և կ'երեւակայէ թէ անկէ չպիտի կրնայ բաժնուիլ։ Բայց ահա՛ լուր կուգայ թէ Հռոմայ Սենատը... Նիոսի գիրքը վառարի մէջ են—Իւր սիրահարին աՀՆՁը թէ փոքրը խնդրէ Կլէոպատրա, այսինքն՝ վա՞ր դնէ զնա թէ թողու որ երթայ փրկել Տէրութիւնն եւ վերահաստատել իւր փառքը։ Կը վարանի, բայց կ'որոշէ։ Անտոնիոս պէ՞տք է փութայ ի Հռոմ, Անտոնիոս կը մեկնի Թագուհին սուրհանդակ կը դրկէ իւր սիրահարին լուր բերելու։ Երկու ամիսն կուգայ սուրհանդակն։ Անհամբեր է թագուհին։— Ի՞նչ լուր։— Սուրհանդակը չի համարձակիր խօսիլ։—Անտոնիոս, իւր գիրքը չկորուսանելու համար, քաղաքային պատերազմին առաջքն առնելու համար, կ'ամուսնանայ միւս եռապետին՝ Ոկտավիոսի քրոջ՝ Ոկտավիայի հետ։ Անկարգարելի է Կլէոպատրայի յուսահատութիւնն։ Եւ ահա նոր սուրհանդակ, այս անգամ Անտոնիոսէ։— «Սպառազինէ քոյ նաւատորմդ և եկ յԱկտիոն»։ կը հրճուի Կլէոպատրա։ զի նիթապէս օգնելով իւր նախկին սիրահարին, թերեւս վերստին հրապուրէ զնա։ Իւր նաւատորմով կ'երթայ կը ներկայանայ հոն ուր Անտոնիոս նեղը մնացած էր։ Գաղտագողի կը մտնէ կը սպրդի մէկ անկիւնն այն ներքնատեսնեկին ուր Ոկտավիա կը բարեխօսէր սիրալիր հմայիչ խօսքերով, հաշտեցնելու համար իւր այրն իւր եղբօր հետ։ Ոկտավիա հաշտարար պայմաններ առաջարկելու կ'երթայ ջուրին անդիի կողմն՝ իւր եղբօր մոտ,

---

—63—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԻՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

—Օ՛հ, օ՛հ, ըրաւ դերակոմսը, այդ հառաչանքիդ չատ բան կ'խմացունէ ինձ։ Ատրիէն, արդեօք ձեր վստահութեան արժանի չէ՞ք գտներ զիս։

—Ի՞նչ կ'ըսէք։ բայց...

—Չէ՞ք ուզեր ձեր տրամութեան պատճառը յայտնել ինձ։

—Բարեկամս, ուրիշ բանի վրայ խօսինք։

—Լա՛ւ։ ի՞նչ բանի վրայ կ'ուզէք որ խօսինք։

—Ինչո՞ւ համար Բարիզ երթալու տեղ, ինչպէս որոշած էիք, Սիրքուր դարձաք։

—Ձեզմէ նուազ գաղտնապահ ըլլալով, սիրելիս, պատասխանեմ ձեր հարցման։ բայց նախ ազդարարեմ ձեզ թէ պիտի հարկադրուինք ակամայ այն նիւթին դառնալ ուսկից խօսակցութիւնն հեռացնել տալու փափագ ունիք։ եթէ չոգեկոգք նստելու պահուս միտքս փոխեցի ու Սիրքուր դարձայ, ձեր պատճառաւ էր։

—Իրա՞ւ։

—Խօսքիս չի հաւատայն իմ բարեկամութեանս վրայ տարակուսիլ է։ Դուք ինքներն փնտռեցէ՛ք։ Ուրիշ ի՞նչ չարժուիթ կրնաք գտնել։ Ո՛չ մէկ հատ, այնպէս չէ՞։

—Ճշմարիտ է։

—Ես դժուարաւ բաժնուած էի ձեզմէ։ մնաց որ լուրջ պատճառ մը չունէի Բարիզ երթալու։ առանց ձեզի ճանրայ ելլելու քաջութիւն չունեցայ։ կը կրկնեմ ձեզ, Ատրիէն, միմիայն իմ բարեկամութիւնս է զիս Սիրքուր բերողը։

Մարգիզը ձեռքը դերակոմսին ձեռաց մէջ դրաւ զոր իրեն կարկառած էր։

Վայրկեան մը լուռ մնալէ յետոյ, յարեց։

—Պէտք չունիմ ըսելու թէ զձեզ դըրեակ չի գտնելուս նեղացայ։ կը կարծէի թէ իրկունը պիտի վերադառնայիք ընթերցեաց ժամուն, եւ առաջուց կը վայելէի ձեզ պատրաստած անակնկալիս հաճոյքը։ Գիշերը վրայ հասաւ։ Ատրիէն չի կար։ Ձեզմէ ծածկելու պէտք չունիմ թէ սաստիկ մտահոգութեան մէջ էի, վասն զի կասթօն որ անուշտ գիտէր թէ ինչո՞ւ չէիք եկած, զգուշացաւ ինծի բան մը ըսէլ։ Մէկ խօսքով, շատ դէշ գիշեր մը անցուցի։ կը դողայի որ չըլլայ թէ այն սոսկալի արկածներէ մին պատահէր ձեզ, որք դժբաղդաբար յաճախակի կը լսուին որք դժբաղդութեան եղանակին մէջ։

«Յաջորդ օրը. կասթօն նամակ մը ըստացաւ ձեզմէ։ այն ատեն սիրտս հանգստացաւ, ինչպէս նաեւ Պ. տը Լիմանսինն ալ որ մասնակից եղած էր իմ մտատանջութեանս։ Բնականաբար կը մտածէի թէ ի՞նչ կարեւոր գործ կրնար զձեզ Սիրքուրէն հեռու պահել։ կասթոնը հարցափորձեցի, բայց իմ բոլոր հարցմանցս խուսափողական պատասխան տուաւ։ Ցանկարծ, յիշեցի այն քաղցրիկ ու թարմ ձայնը, այն երգն, այն հեծեծանքները զորս լսեցինք Փօրտրիէռի պարտիզին մէջէն։ միտքս եկաւ այդ վայրկենին ձեր ունեցած յուզումն եւ երգչուհին տեսնելու համար պատն ի վեր մագլցելու գաղափարդ։ Գործն հասկցայ։— Բարեկամս՝ Վէրվէնի մարգիզն, ըսի ինքնիրենս, սիրային արկած մը փնտռելու ետեւէ է։— կը ճանչնամ զձեզ, սիրելիդ իմ Ատրիէն, գիտեմ որ չատ տաք երեւակայութեան տէր էք, թէ ո՛ր եւ է դէպք հզօր ներգործութիւն կ'ունենայ ձեր վրայ եւ թէ ինչ որ խորհրդաւոր երեւոյթ մը ունի, կը հրապուրէ զձեզ։

«Վերջապէս, տեսնելով որ Սիրքուր չէք դառնար, զձեզ փնտռելէ յոգնած, երէկ մէկէն ի մէկ որոշեցի ձեր քով գալ։ Զձեզ չգտնելով ի Լուկիենօն, ուր անցուցի գիշերը, Շամբրինեալ եկայ, այն հաստատ համոզմամբ թէ կեդրոնիդ հոն հաստատած էք։

«Լուրեմն, սիրելիդ իմ Ատրիէն, ձեզ նկատմամբ ունեցած բարեկամութիւնս է որ մղեց զիս գղեակէն մեկնիլ երէկ, Շամբրինեալ գալու՝ զձեզ գտնելու համար։

«Թերեւս մտածէք թէ, զձեզ հոս վար դնող պատճառը գուշակած ըլլալուս, հրաբուր դարձայ։ Ոչ։ Ինչպէս ասացի, ինքս ալ չգիտեմ ինչ պատճառաւ

և Կլէոպատրա դուրս կուգայ իւր թաքստոցէն։ Կը յանդիմանէ զԱնտոնիոս իւր անհաւատարմութեան համար. բայց Անտոնիոս ալ չարախօսութիւններ լսած էր Կլէոպատրայի գէմ։ Թագուհին ցասմամբ կը հերքէ։ Կը հաշտուին Նորէն Անտոնիոս կամուրջը խզել կուտայ, Ոկտավիոսի և Ոկտավիայի հետ գործ չունենալու համար այլ եւս։ Պատերազմը կը վերսկսի։ Կլէոպատրա Անտոնիոսի կողմէ նոր անհաւատարմութեան կասկածներ կ'ունենայ, կ'առնու իւր նաւատորմը կը վերադառնայ Ալէքսանդրիա։ Ակտիոնի ճակատամարտն Ոկտավիոսի յաղթութեամբ կը վերջանայ, և պարտեալ Անտոնիոս, Ալէքսանդրիա գիմելով, կը յանդիմանէ զԹագուհին իւր դասալքութեան համար։ Ոկտավիոս կը պաշարէ զԱլէքսանդրիա։ Անտոնիոս ինքնասպան կը լինի։ բայց որովհետեւ առաջին հարուածով չի մեռնիր, ինքզինք եգիպտացի Թագուհւոյն քով փոխադրել կուտայ, և նորա գրկաց մէջ հոգին կ'աւանդէ։ Կլէոպատրա ևս ինքնասպան կը լինի՝ իւր ծոցին մէջ առնլով կապնաչ փոքրիկ իժ մը, որոյ թոյնը թմրութիւն մը, քուն մը և մահ կը բերէ անզգալապէս, «առանց մարդուս դէմքը տգեղցնելու»։ զի մահուան մէջ իսկ կ'ուզէ գեղեցիկ մնալ Կլէոպատրա, որպէս զի իւր անչունչ մարմինը դիտողներ վկայեն թէ արդարեւ կ'արժէր որ Մարկոս Անտոնիոս թողուր իւր Տէրութիւն և սիրէր զԿլէոպատրա։

Այս հակիրճ նկարագիր իսկ կը ցուցնէ թէ որչափ սրատեսութիւն, դրամատիկ կացութիւններ կ'ընծայէ այս կախարդ կնոջ պատմութիւնը։ Պ. Վիքթորիէն Սարդու արուեստին բովանդակ ճարտարութեամբ օգտուած էր խաղին Նիլէն։ Սարա Պէռնարտ զմայլելի եղաւ իրարու յաջորդող բուռն և ներհակ կրից արտայայտութեան մէջ։ Մեքենական —բայց յոյժ ճշմարտանման— իժէ մը խայթուելէն ետքը տակաւ առ տակաւ մեռնիլն եւս մեծագոյն ճարտարութիւն եղաւ այս դերասանուհւոյն, որ քաջ գիտէ թատերաբեմին վրայ մեռնիլ։ Բնաւ ծանոթ չէր խնայուած ճշմարտապէս արուեստական ճոխութեամբ եւ շքեղութեամբ ի հանդէս բերելու համար այս վաւերական և հետաքրքրաշարժ պատմութեան զանազան արկածները։ Պ. Ֆ. Կարնիէ կը ներկայացնէր զՄարկոս Անտոնիոս, Օր. Լօռ. Ֆիլօռ՝ զՈկտավիա։ Իրաւ գրական գործ եւս չատ կը գովուի նոր թատերգութեան ոճրի Բայց Պ. Ֆրանսիսք Սարսէյ Նախամեծար կը համարի Շէքսփիրի ծանօթ թատերախաղն՝ Անտոնիոս և Կլէոպատրա։

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեր երկուշաբթի աւուր թուով ընդարձակօրէն հրատարակեցինք իմաստն այն պաշտօնագրոյն որ առանձնաշնորհմանց խնդրոյն նկատմամբ Բ. Դրան կողմէ զրկուած էր ի Պատրիարքարան։ Այս աւուր թերթը լրագրաց մէջ հրատարակուած է այդ պաշտօնագրոյ բնագիրն, որոյ թարգմանութիւնը պիտի հրատարակենք վաղուան թուով։

Ցառաջիկայ կիրակէ, 21 հոկտեմբեր, Նարլը-Թաբուի Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ, թաղին քարոզիչ Արժ. Տ. Վաղինակ Ծ. վարդապետ Սիսակեան հանդերձեալ է Պատարագ մատուցանել յիշեալ եկեղեցւոյն մէջ։

ՀԱՆԳԻՍ

Տ. ԻԳՆԱՏԻՈՍ ԱՒԱԳ ՔԱՀԱՆԱՅԻ

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ

Ցաւօք կը ծանուցանենք թէ Օրթագիւղի եկեղեցւոյն Աւագերէց Արժ. Տ. ԻԳՆԱՏԻՈՍ ԱՒԱԳ ՔԱՀԱՆԱՅ ՄԱՆԱՎԵԱՆ ի Տէր հանգեաւ այս առաւօտ ի խոր ծերութեան։

Օծման և Յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի առաւօտ ի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոջ Օրթագիւղի ուր պատարագ եւս պիտի մատուցուի։

Արժ. Տ. Իգնատիոս Հայրն աւելի քան քառասուն տարիէ հետէ կը քահանայագործէր Օրթագիւղի եկեղեցւոյն մէջ, և սիրելի ու պատկառելի հանդիսացած էր հաւատնիից՝ իւր բարի և առաքինաբարդ եկեղեցական մը։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՅ ԲԵՐԱՅԻ

Բերայի ազգային Արուեստանոցի Տեսչութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել իւր ազնիւ յաճախորդաց որ յառաջիկայ Նոյեմբեր 1էն սկսեալ Նորոյթի և չրջազգեստի (Modes et Confection) տնօրինութիւնը պիտի վարէ Տիկին Ֆրիւժիէ, իւր հետ ունենալով սոյն արհեստի մէջ վարժ օժանդակներ։

Տիկին Ֆրիւժիէ որ քանի տարիէ ի վեր հաստատուած կը գտնուի Բերայի մէջ, չատերուն արդէն ծանօթ է իւր ճարտարութեամբ, իւր Փարիզցի առաջնակարգ գերձակուհիներէ մին։

Հետեւարար ազնիւ յաճախորդք կրնան կատարելապէս ապահով լինել որ այս ճիւղի վերաբերեալ իրենց պատուէրներն եւս պիտի գործադրուին յետ այսորիկ՝ ճշգութեամբ և աւելի կատարելագործեալ պայմաններով։ 2—4

Հմուտ և փորձ դասատու մը կը փափագի թէ՛ ի Պոլիս և թէ ի գաւառս Ազգ. վարժարանաց մէջ դասախօսել տաճկերէն, աշխարհագրութիւն և պատմութիւն։ 182

Դիմել Աբէ-Եէլի խմբագրութեան։ 3—5

ԱԶԴ.—Երկու դեռահաս մանկանց համար վարժուհի մը կը խնդրուի որ գիտնայ լաւ հայերէն և ըստ բաւականին ֆրանսերէն։ Դիմել ի խմբագրատուն Աբէ-Եէլի։ 5—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԳԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՍՏԻՃԱՆԸ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԸ

Երուսաղեմայ կառավարիչ անուանեցաւ Իպրահիմ փաշա, կառավարիչ Սուրիական Տրիպոլսոյ։

Սիլէյմանիյէի (Մուսուլ) կառավարիչ անուանեցաւ Ալի Ռիզա էֆէնտի, նախորդ կառավարիչ Մալաթիոյ։

Հոռէյտայի կառավարիչ անուանեցաւ Իպրահիմ Բեամիլ էֆէնտի, Նախկին կառավարիչ Թասզի (Եէմէն)։

Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Երզնկայի կառավարիչ Ահմէտ Շէվզը էֆէնտիի։

Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Պոմպայի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Դատրի պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ Սէրէզի Նախնական միւլքիէ վարժարանին տնօրէն Խայրի էֆէնտիի։

— —

Զորրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Բեգրասպուրկի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Նասրի էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Թէհրանի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Սարգիս էֆէնտիի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ վաճառական Յովսէփ Մուրատեան էֆէնտիի և եղբօրը Մկրտիչ Մուրատեան էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Երզնկայի գաւառին երկրաչափ Միհրան էֆէնտիի։

— —

Ի ԿԱՑՍ · ՊԱԼԱՏ

Բարձր · Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր · Սպարապետն և Դատական Վեհ. Նախարարն երեկ յաջորդաբար կայս. պալատ գնացին և Վեհ. Սուլթանի հրամաններն ստանալէ յետոյ իրենց պաշտօնատեղիները դարձան։

— —

Ի Բ · ԴՈՒՌՆ

Արտաքին գործոց Վեհ. Նախարարն երեկ երիկուն ժամ 10 ին Մեծ-Եպարքոսին քով գնաց և ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ։

—Մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆէէմի փաշա և Ռստիկանութեան Նախարար Նազըմ պէյ երեկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր · Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Երուսաղեմայ Յունաց Պատրիարքին մայրաքաղաքիս փոխանորդն երեկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր · Մեծ-Եպարքոսին հետ։

— —

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԲ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Սամսոնէն ի Սեբաստիա երկաթուղւոյ մը շինութեան ծրագիրը զոր ներկայացուցած է Պ. Քոթաք, Զինուորական քննիչ յանձնաժողովոյն կողմէ քննուած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը կը հրամայէ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան՝ նոր պայմանագիր մը պատրաստել, նկատողութեան առնելով այն բարեփոխումները զորս Նախնական ծրագրոյն մէջ ներմուծած է Զինուորական քննիչ յանձնաժողովը։

— Սելանիկէն ի Մանաստիր շինուելիք երկաթուղւոյ գիծը, որուն մենաշնորհն յանձնուած է Պ. Քաուլայի, պիտի անցնի Քարաֆէրիէէն, Ակօաթոսէն և Վօսինայէն։ Այս մենաշնորհի տեւողութիւնն է 90 տարի։ Կայս. կառավարութիւնը՝ շինուելիք ու շահագործուելիք իւրաքանչիւր քիլոմէտրի համար 14,300 ֆրանքի երաշխաւորութիւն տուած է արտօնատիրոջ։

— —

Կ · ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՓՈՒՆՔ

Նախարարաց խորհուրդը իւր չորեքշաբթի աւուր նստին մէջ տեղեկագիր մը պատրաստած էր որով կը հաստատէր Պ. Կրանէի ներկայացուցած ծրագիրն ի մասին Կ · Պոլսոյ քարափանց շինութեան։ Այդ տեղեկագիր կայս. պալատ զրկուած է Վեհ. Սուլթանին մատուցուելու համար։

— —

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Մէքլէնպուրկի Դուքսը Քառն Վէն որ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է արարողապետ Միւնիր փաշայի։

Կ-էֆն պատուանշանի առաջին աստիճանը՝ կայս. Թիկնապահ Ֆէրիդ Ահմէտ Ալի փաշայի, Արտաքին գործոց Նախարարութեան արարողապետ Իպրահիմ պէյի և կայս. Թիկնապահ Հոպէ փաշայի։

Քառն Վէնդէ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը՝ կայս. պալատան առաջին տնօրէն Ահմէտ պէյի և Արտաքին գործոց Նախարարութեան արարողապետի օգնական Դալիպ պէյի։

Կ-էֆն պատուանշանի երկրորդ աստիճանը՝ Վեհ. Սուլթանի մառանապետ Օսման պէյի եւ նոյն պատուանշանի երրորդ աստիճանը՝ կայս. Թիկնապահ հազարապետ Սատրդ պէյի։

Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանաց գործածութիւնը։

— —

ՊԱՌՈՆ ՏԸ ՄՕՐԲԻՒՐԿՕ

Լոյտի ընկերութեան վարչական խորհրդոյ նախագահ Պառոն տը Մօրբիւրկօ երեքշաբթի օրը Մեծ Կղզի ու Հէյդէլի կղզին այցելեց Պ. Ֆօռնիի ընկերակցութեամբ և յաջորդ օրն ալ Պոլսոյ գլխաւոր վայրերն ու Մեծ-Շուկան պտտեցաւ։ Երէկ առաւօտ Պ. տը Մօրբիւրկօ իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց աւստրիական Վսեմ. դեսպանին և այցեցուցաւ այն բազմաթիւ անձանց որոց փոխադարձ այցելութեան չէր կրցած երթալ, ինչպէս նաեւ տեղական ամեն ազգի գլխաւոր լրագրաց, որք իր գալուստն ու Կ. Պոլսոյ մէջ դտած ընդունելութիւնը հրատարակած էին։ Լոյտի Նախագահն երէկ իրիկուան կառախումբով մեկնեցաւ ի Վիէննա։

— —

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Եէնիտունեա Տիմիթրաքի էֆէնտի, հետն ունենալով մէկ քանի Յոյն երեւելիք, երէկ Բ. Դուռը գնաց և Պատրիարքարանի խնդրոց վրայ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Բարձր · Մեծ-Եպարքոսին հետ։

— —

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլօ կոմսն երէկ իրիկուն Փարիզ ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

Կայսրանին մէջ կը դտնուէին դեսպանք ոմանք և Արտաքին գործոց Նախարարութեան թարգման Միքայէլ էֆէնտի, որք ողջերթ մաղթեցին Մոնդէպէլլօ կոմսին։

— —

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼՈՆՈՅ

Վեհ. Սուլթանը բազմաթիւ թանկագին կարասիներ շնորհած է հաստատելի համազգային անկելանոցին։

— —

ՄԱՌԻՆԱԼ ՄՈԼԹԷ

Վեհ. Սուլթանն, որ մանաւոր հեռագրաւ մը շնորհաւորած էր մառէշալ Մոլթքէի ծննդեան 90րդ տարեդարձն, այս առթիւ հեռագիր մը եւս ուղղած է Գերմանիոյ կայսեր, ըսելով որ մառէշալ Մոլթքէ ժամանակաւ օսմանեան տէրութեան ծառայութեանը մէջ դանուած ատեն դովելի ծառայութիւններ մատուցած է։

— —

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հոկտեմբեր 17 ին Հալէպի մէջ հընտախտի վեց մահեր պատահած են, Անթիոքի մէջ՝ 1, Ընտիոքի մէջ՝ 30, Ուրֆայի մէջ՝ 1 եւ ի Համա՝ 42։

— —

ԲԱԹԱՆԷԻ ՏՈՒՐՔԸ

Բաթանէի տրոց յանձնաժողովն երէկ ի Նիստ գումարեցաւ ի Բ. Դուռն ընդ նախագահութեամբ Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վեհ. Յարութիւն փաշայի եւ ի ներկայութեան դեսպանատանց առաջին թարգմաններուն։ Երկար խորհրդակցութիւնք կատարուելէ յետոյ որոշուեցաւ յառաջիկայ երեքշաբթի օր եւս ի Նիստ գումարիլ։ Կըսուի թէ այդ Նստին մէջ վերջնական որոշումը պիտի տրուի։

— —

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄՆՏՈՒԿԻ ԴԱՏԸ

Պոլսոյ Ապահովութեան Մնտուկի Նախորդ տնօրէն Սիւպպիզատէ Սիւլէյման էֆէնտիի և նոյն մնտուկի արկղակալ Փափազեան Յովհաննէս էֆէնտիի միջեւ եղած դատն երէկ տեսնուեցաւ Պոլսոյ Հուգուգի դատարանին առջեւ։ Յաւարտ դատավարութեան, սոյն խնդրոյն վերաբերեալ գրութիւնք ընդհանուր դատախազին ղրկուած ըլլալով, Նախագահը յայտարարեց թէ այս պատճառաւ որոշումը տասն և հինգ օր յետոյ պիտի հազորդուի։

— —

ԿՈՎԿԱՍՅԻ ԴԱՂԹԱԿԱՆՔ

Բ. Դրան ստացած տեղեկութեանց համաձայն, Կովկասէն ի Թուրքիա գաղթողներու առաջին մասը վաղը Սեւ Ծովու եղերաց քաղաքները պիտի ելնէ։

Այս գաղթականք պիտի հաստատուին Քարբերդի, Ատանայի և Գաթամունիի նահանգաց մէջ։

— —

Պ · ՆՕԼԻ ՊԱՐՏԱՔ

Պ. Նօէլ Պարտաք որ գործօն մասնակցութիւն մը ունեցած էր Բէյօղլիի պարտատոմսից միացման առթիւ կատարուած բանակցութեանց մէջ, այս օրերս Կ · Պոլիս կ'սպասուի։ Պ. Պարտաքի այս ուղեւորութիւն կը վերաբերի պարտատոմսից նոր միացման մը ծրագրոյն։

— —

ՇԵՐԱՄԻ ՀՈՒՆՏԸ

Ցայսմ է թէ օտար երկիրներէ բերուած շերամի հունտերն մաքսատուրքէ ազատ կացուցուած էին որոշեալ պայմանաժամով մը։ Արդ, Մաքսային վերատեսչութիւնն այս աւուր թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական յայտարարութեամբ մը կը ծանուցանէ թէ այդ պայմանաժամը աւարտման թուականը մօտեցած է։ Սակայն պաշտօնական յայտարարութիւնը կ'ըսէ որ եթէ մաքսատուրքէ զերծ կացուցումը ընդող որոշման հրատարակութենէն առաջ բերուած և կամ այդ որոշման հրատարակութենէն առաջ կնքուած և պաշտօնատեղիէ մը վաւերացեալ պայմանագրոյ մը համաձայն բերուած շերամի հունտերէն մաքսատուրք առնուի, այդ հունտերու տեարց վնաս կը պատճառէ, այդ առթիւ հետեւեալ կարգադրութիւնն եղած է բարձրագոյն հրամանաւ։

Այդ որոշման հրատարակումէն մինչեւ երկու ամիս պայմանաժամ պիտի տրուի և մէկ քանի տարիներու համար կնքեալ պայմանագրութեանց միայն այս տարուան նկատմամբ եղած տրամադրութիւնք նկատողութեան պիտի առնուին և այդ պայմանաժամէն յետոյ մաքսատուրք պիտի առնուի։

Հետեւաբար սոյն պաշտօնական յայտարարութեան թուականէն սկսեալ երկու ամիս յետոյ մաքսատուրքը պիտի առնուի որ եւ է պայմանագրութեան չենթարկուած շերամի հունտերէ։ Իսկ պայմանագրութեան ենթարկուածներէն միայն այս տարուան համար բացառութիւն մը պիտի ըլլայ և տարուոյն վերջն անոնցմէ ալ մաքսատուրք պիտի առնուի։

Կայս. հրամանաւ ի Սիրքէճի կառուցեալ երկաթուղւոյ Նոր կայարանին բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ երկուշաբթի, կէս օրին։

—Ի Պոլիս Ճաղալ Օղլու թաղին մէջ կառուցեալ քաղաքային հանգստեան թռչակի վարչութեան պաշտօնատան նոր շէնքին բացումն երէկ տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարաց։ Ոչխարներ գեներեցան և բարեմաղթութիւնք եղան վասն կենաց և բարեբաստութեան Վեհ. Յուլթանի։

—Երէկ Պոլսոյ Շէէր Լիմինի թաղը բընակող Մէկէմէտ անուն վաթսունամեայ մարդ մը անձնասպանութիւն փորձեց դաշոյնով մը ինքզինքը վիրաւորելով։ Նոյնպէս Խորինէ Բարուի կողմը 23 տարեկան թահսին անուն երիտասարդ մը ինքզինքը վիրաւորեց դաշոյնով։

—Թուրքիոյ և Իտալիոյ միջեւ վերանորոգելի առեւտրական դաշնագրոյն համար կազմեալ յանձնաժողովն երէկ եւս ի Նիստ գումարելով խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Կ'ըսուի թէ յառաջիկայ Նստին մէջ կարելի պիտի ըլլայ հարկ եղած դաշնագիրը պատրաստել։

—Երէկ տեղի ունեցաւ Արտաքին գործոց Նախարար Վեհմ. Սայիտ փաշայի որդւոյն կայս. թիկնապահ Շէրիֆի պէյի ամուսնութիւնը եգիպտացի բրէնս Հալիմ փաշայի աղջկան Էմինէ Հանըմի հետ։ Ներկայ էին դեսպանուհիք և օտարազգի երեւելեաց տիկնայք։

—Պրուսայի առեւտրական սենեկին նախագահ կարգուած է Բարսեղ Յովհաննէս էֆէնտի։ Նոյն քաղաքի արհեստական վարժարանին համար Յովհաննէս էֆէնտի նախագէս տասը հազար դրուշ նուիրած ըլլալով, այս անգամ եւս 16,842 դրուշ նուիրած է նոյն հաստատութեան։

—Նիկոմիդիայէն մինչև Էնկիւրի շինուելու վրայ եղող երկաթուղւոյ գծին վրայ բազարջիք անուն տեղւոյն շրջակայքն աւազակաց խումբ մը երեւան ելած ըլլալով, տեղական կառավարութիւնը հարկ եղած պաշտօնեայները ղրկած է ձերբակալելու համար այդ աւազակները։

—Մէ-ըէ-Վէրի կիմանայ թէ Կարնոյ հանրային պարտուց վարչութեան պաշտօնեայ Մուսթաֆա էֆէնտի իւր ինչ ինչ ընթացից պատճառաւ դատաստանի ենթարկուած և երէկ դատն սկսած է տեսնուիլ Պետական Խորհրդոյ առջեւ։

—Կոմս Պելլեկատ և Պառոն Լէտէրէր Ֆրանֆէրն, որք սեպտ. 25ին (Ն. Տ.) Վիէննայէ ճամբայ ելած էին ձիով, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին։ Այս երկու ձիաւորք կեցած են օր մը Հունգարիոյ Թէրէսոբլ քաղաքն, երկու օր ի Պեշկրատ, օր մը ի Նիշ, երկու օր ի Սոֆիա և օր մը Ադրիանուպոլիս։ Այդ ձիերու մին 7 տարեկան է և միւսն՝ 9։ Օրը միջին հաշուով 40-70 քիլոմէտր ճամբայ կտրած են։

—Պոլսոյ մաքսատան մէջ սկսած են աճուրդի հանուիլ այն ապրանքներն որք մէկ տարի և երկու օրէ ի վեր թողուած են հոն, առանց տէրերը երեւան ելնելու։

—Սերպիական դեսպանն որ ընտանեօք Մեծ Կղզի կը գտնուէր, Բերայի դեսպանատունը դարձաւ։

ՕՍՄ · ԿԱՑՍ · ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. պանքայի Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան վաղը, չարաթ, 20 հոկտեմբեր։

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ձեր ազգօգուտ թերթի երեկուան թուոյն մէջ կարդացինք Բ-ղ-մէ-էն առնուած ընդարձակ հատուած մը, յորմէ տեղեկացանք թէ հայերէն լեզուն իբաց թողուած է այդ դպրոցէն։

Այս պարագան թերևս ցաւ պատճառէ ոմանց, սակայն՝ ի գիտութիւն պատուարժան ընթերցողացդ՝ կը փութամ հաղորդել թէ ՓԱՐԻԶՅՈՒ ԱՐԵՒԵԱՆ ԼԵԶՈՒԱՑ ՃԵՄԱՐԱՆԻՆ մէջ — ո՛չ թէ մասնաւոր դպրոցի մը մէջ— մեր հայերէն դրաբար լեզուն բացում ունենալեամբ կ'ուսուցանէ մեծահռչակն Կարրիէր (A. Garrière), որուն դասախօսութեանց կը հետեւին, ի մէջ այլոց, չորս ռուսահայք եւս, որոց մին Տղիսեցի օրիորդ մըն է։

Պ. Կարրիէր Ագաթանգեղոս և Եղնիկ վերծանել կուտայ իւր աշակերտաց, և մի և նոյն ժամանակ՝ մեր հարուստ մատենագրութեան վրայ ընդարձակ ծանօթութիւններ կուտայ։

Ի դէպ է յիշել աստանօր թէ մեր Փարիզաբնակ ազգային ուսանողք, չեն օգտուիր այն պարագայէն, զոր Ֆրանսական կառավարութիւնն՝ ի յարգանս մեր լեզուին և ազգութեան՝ դիւրացուցած է օտար երկրի մը մէջ։

Կ · Ց · Պ ·

Կը ծանուցուի արդոյ տպագրչաց թէ ՏԱՄԱՏԵԱՆ ԶՈՒԼԱՐԱՆԸ վերխմբագրուած է Պոլիս, Էսկի—Զապթիէ ճատտէսի, Թիւ 9։ 2—5

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

Ընդէր Գրատարաց

Ազգային եւ Օտար Մատենագրաց

(Արձակ և Ոտանաւոր)

Սոյն ընտիր գործն ցարդ հրատարակուած հաւաքածոյներու մէջ առաջին տեղը կը բռնէ, ուստի ճոխ պարունակութիւն մի ընտիր դասակարգութեամբ՝ շահագրգիռ և հետաքրքրական ուսանողաց համար։ Երկասիրողն եւրոպայի մեծ հնդկանաց հետեւողութեամբ յաջողած է լաւագոյն մեթոտով մի առաջնորդել զաշակերտս յուսալի աշխարհիկ լեզուի։

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅՆ կը բաղկանայ երկու մասերէ։ Ա. մասին մէջ կը բովանդակին գեղեցիկ հատուածներ, պատմական և նկարագրական գրուածներ, առակներ, եւն։ Գինն է 3 դահեկան։ Իսկ Բ. մասին մէջ՝ որ առաջնոյն երկինն է ու մեծագիր, կը պարունակէ մեծ մասամբ անտիպ գրուածներ, գրագիտական գլխաւոր կանոններ, 35 հայ հեղինակաց հակիրճ կենսագրութիւններն, առածներ, բարոյական իմաստներ, բառագիտական ծանօթութիւններ եւն եւն։ Գինն 7 ուկէս դահեկան։ Կը ծանուցուի սակայն հայ գրավաճառաց քով։

Սոյն գործոյն կեղծ օրինակներէն զգուշանալու համար բաւ է միայն կարդալ գրքին ճակատն ԱՒՍՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ։ 163

Ֆրանսերէնի եւ Գերմաներէնի հմուտ պատուաւոր երիտասարդ մը կը փափաքի դիւրակեցիկ ընտանիքի մը մէջ դեռահաս մանկանց դասատուի պաշտօն ստանձնել։ Դիմել Աբէ-Եէլի Խմբագրատուն։

ՏՈՒԹՈՐ ՍԵՂԲՈՅԵԱՆ, տեղափոխութիւն ըրած ըլլալով, կը ծանուցանէ իւր հիւանդաց թէ՝ այսուհետեւ կրնան զինքը գտնել Բերա, Եէնի չարշի փողոց, թիւ 58, ամէն օր կէս օրէն վերջը, ի բաց առեալ երեքշաբթի օրերը։ 6—30

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տպարան եւ Գրատուն

ԲԱՐԲԱՌՈՒ

Ն. Հ. ԱՐԱՄԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Զաքմագիրլար Եօղուշու

Յակոբեան խան, Թիւ 8, 9, 10, 11

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ բարեխիղճաբարոյ Հօրս՝ ձանիկ Արամեանի հիմնաւորեալ Տպարանն՝ զոր ցարդ օտար ձեռքեր կը վարէին՝ այս ամսոյս ութերորդի մեր վարչութեան ներքեւ առած եմ։

Այս առթիւ պէտք եղած միջոցներն ի գործ դրած եմ լիուլի գոհացնելու համար զամէն ոմանք՝ որք բարեհաճին իրենց վստահութեամբ պատուել զմեզ։

Տպարանիս մէջ կը գտնուին Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Յունարէն, Պուլկարերէն եւայլ ամեն տեսակ տառեր՝ իրենց պարզ եւ զարդարուն տեսակներ։ Ինչպէս յառաջ ևս այսու եւս ամենամեծ խնամով պիտի տպագրուին ամեն տեսակ գրքեր, ինչպէս նաեւ հարսանեկան հրաւիրագիրներ, Այցեստուներ, Նամակագրութիւն, Մահագրդիր եւայլն, եւն։

Տպարանս իրեն նշանաբան ընտրած է Գնոյ չափաւորութիւն, պարկեշտութիւն, փութաջանութիւն եւ այն ամեն հանգամանքներ որ յաջողակ եին ձանիկ Արամեանի Տպագրատան։ Կը հուսայ Ամենակալ Պատ. Հեղինակիս եւ Ազգոյ Ազգայնոյ փառով հաստատել մեր ըսածներն։

ՆԵՐՍԷՍ Ձ. ԱՐԱՄԵԱՆ

ԾԱՆՈԹ. — Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք ամենայն ճշդութեամբ եւ փութով կը կատարուին։

ՀԵՌԱԴՐԱԼՈՒՐՔ

Կ · ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆԱԻԱՏՈՐՄ

ՀՌՈՄ, 30։— (Ա. Հ. Գ.) Իտալական նաւատորմին վնասներուն համար ըսուածները չափազանց կը թուին։ Սակայն, ձեռնհաս անձանց խօսքին նայելով, վնասք կը հաշուին 800էն 850,000 Ֆրանք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 19 Հոկտ.

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Փակաց. Ի. Պերթ)	19	22
Ամսուան բացուելքաւ	19	24
ոսկ. տոմս	19	24
Թաղվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ [Գ. Կ.]	79	8
» » ժամ 5ին «	79	17

ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՐԺԵՔԱԳԻՐ

Սանտարանի	Լ. Պերթ	40 3/4
»	»	22 3/8
»	C. »	19 24

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՒՄԱՐ

Լոնտրայի Լիներա	Ստրլ.	Լ.	5 2
Գրեսամ Լիներա	Ֆրանք	»	9 25
Ֆրանք առ Գաթա	»	»	6 36
Ֆրանք առ Եվրոպա	»	»	4 36
Ֆրանսէզ	»	»	525
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆր		78
Տաճկական Լոտերիա	Գ. Կ.		145

ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	...	100
20 ֆրանքանոց	»	...	87
Անգլիական ոսկի	»	...	109 35
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	...	106 30
Իմպերիալ	»	...	91 25
Գրիվնայ	»	...	51 12
Ռուսլի թղթադրամ	»	...	7 60
Մէջ. արծաթ · (տարբ)	»	...	107 30
Վենգրոց	»	...	102 30
Հինգնոց	»	...	102 90
Մեքսիկ	»		100
Թասմանիէ			— —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 30 Հոկտեմբեր, ժամ 3 վայր 35 երեկոյ

Բանկայի Ֆրանք 3 %	94	2 1/2
» » 4 1/2 %	106	15
Օսմանեան քոնսոլիտէ Պերթ Դ.	18	15
Օսմանեան երկաթուղի	78	50
» Բէյրութի բանկերաց	305	
Ֆրանք Օթոման	616	25
Երէսի Լիմիթէ	778	75
Իտալական Ֆրանք 5 %	93	72 1/2
Հելլենական 5 %	465	
Դէյրիմիէ Թիւրք (1890)	407	50
Եգիպտական միացեալ	493	75
Գանք առ Բարի	860	
Սամ. մաքս. արժէթուղթ	454	87 1/2
Սուէզի ջրանցք	2380	
Պարսկական արտաքին	75	3/4
Ռիո Թինթօ	608	75
Մեսիխանօ	697	50
Զէր լ ուորտի վրայ	25	26 1/2

Լոնտրա, 30 Հոկտ. ժամ 6 վայր — երեկոյ

Ընդ. [illegible]	94	5/8
Սամ. » Պերթ Դ.	17	13/16
» » » Ա.	40	3/4
» » » Բ.	22	3/8
» » » Գ.	17	13/16
Փոխառութիւն 1877	100	1/4
Գանք Օթոման	14	7/16
Եգիպտական միացեալ (թանձրիկ)	97	3/8
» » (բարակ)	91	1/8
Ռիո Թինթօ	24	3/16
Յոհանիսպուրկ (փոխառ. Ոսկէյա)	102	3/4
Հելլենական 5 %	90	
Մանգրել »	72	3/4
Լուսական 1889	97	1/2
Սանտանկաբերիէ Բարձրի գրաւ	25	26 1/2

Վիէննա, 30 Հոկտ. ժամ — վայր —

Սանտանկաբերիէ	37	90
Բէյրութի բանկերաց	133	75
Արտաքին Լոնտրայի վրայ	115	10

Պերլին, 30 Հոկտ. ժամ — վայր —

Գանքանկաբերիէ Լոնտրայի վրայ	20	85
Բուլգարական	246	50
Սամսունի [illegible]	79	
Օսմանեան [illegible] Պերթ Դ.	18	10

ԲԱԼԻԹԷՆ ԹԻՒՐՔ

Բարիզ, 30 Հոկտ. ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ֆրան

ԲԺԻՇԿԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱՊԷՍ

ԵՒ ՆՈՑԱ ՑԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՄԲ ՊԱՐԱՊՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՀԵՏ

ԲԺԻՇԿԻ ԷՔ ԲԱՐԵԿԱՄ ՃԱՆԱՊԷՀ

Անտարակոյս որ և է հիւանդութեան դարմանման յաջողութիւնը կախում ունի գլխաւորապէս ո՛չ միայն հիւանդին խառնուածքին (tempérament) այլ նաև անոր մնայրամանութեանց վրայ կատարեալ տեղեկութիւն ունենալէ, մանաւանդ հիւանդին բարոյականը, այն ներքին ձգտումը մասնաւոր ուշադրութեամբ ուսումնասիրել հարկ է. բայց ի՞նչպէս կրնանք ադոր վերահասու լինիլ։— Ըստ կարելւոյն բարեկամութեան նուիրական կապեր ունենալով մեր բժշկին հետ։— Ամենօրեայ փոխադառութեամբ հաստատեալ ճշմարտութիւն մ'է, Լէ՛ր Բարեկամ բժշկի խօսքը։ Օգտաշատ խրատ մ'է թէ՝ առողջ վիճակնուդ մէջ անգամ տեսէ՛ք բժիշկն և խորհրդակցեցէ՛ք ընդ նմա՝ Ձեր անցելոյն վրայ— ի՞նչ հարկ— Որպէս զի Ձեր հիւանդութեան պահուն զՁեզ լաւ ուսումնասիրած լինի։ Շատ գրագէտներ, արուեստագէտներ այս խրատին հետեւած և միշտ գոհ մնացած են։ Կարեւորն՝ լաւ ընտրութիւն մը ընելն է. մեծ խոհեմութեամբ պէտք է ընտրել տան բժիշկն, մինչ ընդհանրապէս սորա հակառակը կը տեսնենք։ Չէ կարելի ըմբռնել թէ ի՞նչ աստիճան անհոգութեամբ, թեթեւամտութեամբ կը վարուին այս մասին։ Պարագայներն, դիպուածն, գովաբանական բառ մը, սուտ կամ իրաւ տարածուած համբաւ մը բաւական են ստէպ բժիշկն ընտրելու և տանն յատկացնելու։ Մե՛ծ անխոհեմութիւն մը տածենք գոնէ թէ բժիշկն այն անձն է առ որ կը յանձնենք, կը վստահինք ի՛նչ որ թանկագին է մեզ աշխարհս վրայ քան զամենայն ինչ, առողջութիւնը, մեր և մեր ընտանեաց այս գրաւականը։ Թէ երբ հիւանդ լինինք՝ մեր բժշկին հմտութեան և կոզովմտութեան տրամադրութեանցը ենթակայ ենք, վերջապէս մահու և կենաց մեր բարձրագոյն դատաւորն է նա։ Որքան լուրջ, ողջամիտ, խելացի մարդիկ այս դժուար և միանգամայն փափուկ կէտին մէջ իւրեանց անհոգութեան զոհ եղած են։ Դժուար և փափուկ է ըսինք այս կէտ, բայց թէ ի՞նչ միջոցներով կրնանք ճանչել այն բժիշկն՝ որոյ միտքը, բարքը, բնութիւնը, համակրանքն ու սովորութիւնքը մերիններուն հետ ամենէն առաւելագոյն փերաբերութիւն ունենան։ Ո՞վ կարող է բազկերակը զննելով մեր սրտին թէ՛ բարոյական եւ թէ՛ ֆիզիքական վիճակն իմանալ, մեր հոգւոյն խորը թափանցել, նորա շարժմանց, զգայնութեանց, յուզմանց եւ ամեն դադտնի խորհրդոցը վերահասու լինիլ։ Ո՞ւր գտնենք այդ բարի, զգայուն մարդն որոյ քաղցր խօսքեր մեր ցաւը կ'սփոփեն, ինքն իսկ մեր անհանգստութեանց, մեր ցաւոց և մեր ակնկալութեանց կը մասնակցի։ Նկատեցէ՛ք թէ հիւանդութիւն մը բուժելու համար գիտութիւնը չը բաւեր երբէք։ պէտք է նաեւ ունենալ նրբաշնչին ուշիմութիւն, փափուկ զգայնութիւն, ճշդրտապէս թափանցող կարողութիւն, ի մի բան՝ մարդկային սրտի գործնական եւ փիլիսոփայական ծանօթութիւն։ Այսպիսի անձ մը չատ հազուադիւտ է։ վասնզի նա որ այս ամեն կարեւոր յատկութիւնքն ի միասին ունենայ՝ բժշկական կատարելութեան հասնելու համար, ստուգիւ պիտի լինի ա՛յն բժիշկն որուն համար Հիպոկրատ կ'ըսէ, Նման Աստուծոյ, ըստ լեզու հունարէն անհնազանդին — Անհնազանդ։

Մի բան միայն բժշկի մը ընտրութեան մէջ կը խրախ զմարդ ստէպ այն է՝ Նորա արտաքին երեւոյթն։ մեր արուեստն ի գործ դնող դասակարգն ալ՝ միւս արուեստագիտաց դասակարգին նման՝ լաւ, յոռի, յոռեգոյն, միջակ և պատուական անձանց անհրեւակայելի խառնուրդ մ'է։ պարկեշտ և լուսամիտ բժիշկէ մը բարձր անձ չը կայ, որ լաւ համոզուած է թէ մարդուս յաւագոյն, ազնուագոյն և արժանաւորագոյն գործն է՝ տառապող անձին օգնութեան հասնիլ։ ինչպէսնաև չը կայ այն բժիշկէն ստորին մարդ մը՝ որ իւր արուեստն անխղճօրէն, առանց սիրոյ և առանց անձնուիրութեան, ի գործ կը դնէ, այն բժիշկէն կ'ըսենք, որ աւելի կամ՝նուազ շահաւոր արուեստ մ'ունենալով ի ձեռին, անկէ օգուտ քաղել կը խորհի միայն։ Ինչպէս մի բարի քահանայ յամենայն ժամու եւ ամենուրեք բարիք կը գործէ, նոյնպէս բժիշկն ամենուրեք յոյս և մխիթարութիւն կը սփռէ։ յատ անգամ դեղագիրը կը յանձնէ և դեղին գինն ալ ինք կը վճարէ, ողորմութիւն կուտայ և միանգամայն կ'առողջացնէ։ Մարդ որչափ ազքատաց մօտ լինի, այնչափ կը մտնեայ երկնից արքայութեան։ Սէր ուսման, սէր իւր նմանեաց, այս է աւարիկ բժշկի մը դրոշմ, որում պարտի հաւատարիմ մնալ ընդ միշտ։ Այս եռանդն ի բարութիւն բժշկին քով, ա՛յնչափ ազնիւ, ա՛յնչափ արդիւնաւէտ է որ ո՛չ մի արուեստ մերինէն աւելի առիթ կ'ունենայ բարիք գործելու։ թէպէտ ընկերական ունայնութեանց դասակարգութեան մէջ բժշկութիւնը միջակ տեղ մը կը բռնէ, սակայն իւր ազդեցութիւն չատ մեծ է, քանզի ցաւոց, սարսափի և մահուան զարհուրանաց միջոցաւ կը ներդործէ մարդուս վրայ։ Դեղոցկին տիրապետութիւնն հաճոյից վրայ հիմնեալ է, ուստի և տեւողութիւնը չատ կարճ։ իսկ բժշկին տիրապետութիւնը չատ աւելի տեւողական է, քանզի տառապանաց, հիւանդութեանց վրայ հաստատեալ է, և ցաւը մեր կենաց դրեթէ անբաժանելի ընկերն է։

Հաւատացէ՛ք անկասկած թէ այն անձն որ մարդկային սրտի խորը կը թափանցէ, ուսեալ, կորովամիտ, խոհեմ և իրաց ու մարդկան վրայ դործնական ծանօթութիւն ունեցող բժիշկ մ'է։ —Ինչո՞ւ— վասն զի ամեն օր իւր աչաց առջեւ մարդկութեան սքօղեալ պատժութիւնը, առանձնական կենաց գաղտնիքը կը պարզուի։ Ցաւն, այն մեծ ժամանիչը, մարդս իւր իսկական վիճակին մէջ ի հանդէս կը բերէ։ ո՛չ եւս աքօղում, կեղծիք, այլ բարուց այլազան արտայայտութեանց ստուգութիւն։ Այդ բժիշկին նկատողութենէն չեն վրիպիր ո՛չ դիւցազնական համակերպութիւն, որ միշտ գաղտնի մնալ կ'ուզէ, ո՛չ զարմանալի համբերատարութիւն և վսեմ փիլիսոփայութեան սքանչելիք ընդ հարուածոց դժբախտութեան, ո՛չ տիտանեան եւ յուսահատ ճգունք ընդդէմ ցաւոց, ո՛չ ֆիզիքական և բարոյական տանջանաց զարհուրելի զուգադրութիւն, ո՛չ ի մեր կրից ծագումն առած դժբախտութիւնք, ո՛չ մնդնենական ցաւօք և հեծութեամբ լի կեանք եւ վերջապէս ո՛չ մին մեր կենաց ամենամեծ գաղտնիքներէն չէ կարող վրիպիլ այդ բժշկին տեսութենէն, որ խելամուտ է այս ամենուն, որ կարող է ճանաչել զանոնք, հաակնալ գիւր նմանին եւ համակրիլ նոցա։ Ստոյգ է որ թագաւորաց, դիւցազանց և մեծ մարդոց բժիշկներն այն աստիճան կը ճանչեն զանոնք որ լաւատեղեակ պատմագէտք անգամ կարող չեն ճանչել այնչափ։

Աւասիկ յայսմ կը կայանայ լաւ ընտրութեան կարեւորութիւնն ինչպէս և յայնմ յաջողելու դժուարութիւնն։ Հրապուրելու արուեստ մը կայ, զոր բժիշկք ոմանք, անուսք սակայն, քաջ գիտեն, և յորմէ դժուարին է զգուշանալ։ Երբ անապարծ տգէտ մը դայ և իւր անձին վրայ պարծի, իւր յաջողուածքը գովէ, երբ հաստատել ուզէ թէ Ասկղեպիոսի ճմլած ոտքը, Ապղոնի կոտրած թեւը բուժած է, խելացի մարդ մը գիտէ թէ ի՞նչ աստիճան կարեւորութիւն ունին այդ խօսքեր։ Ի վերայ այսր ամենայնի գիւրին ալ չէ պերճ չատախօսութեան կամ իմաստակական շինծու ծանրաբարոյութեան երեւոյթին ներքեւ, ճարտար և կեղծ բարեկրթութեան սիրուն և վայելուչ ձեւին տակ նշմարել տխմարութիւնն, մեծամտութիւնն, ստորնութիւնն, արհամարհոտ անձնասիրութիւնն և ոսկւոյ անյագութիւնն։

Այն մարդն որ թշնամանաց կը հանդուրժէ, որ կարող է ցածնալ, զի ջանիլ, ստորնանալ, նուաստանալ, այն՝ որ իւր դէմքը, իւր խօսքը, իւր շարժուածքը ժամանակին, պարագային և անձանց պահանջման կը յարմարցնէ ըստ կամս, այնպիսին միայն ամբոխը կը յաղթահարէ, այնպիսին մարդկան ոսոսրդ մ'է, որ կարող է ձգել դիւրաւ իւր ցանցին մէջ տխմար, դիւրահաւան մարդիկն, ամբոխին մեծագոյն մասն և աւելին քան զայս՝ երբեմն նոյն իսկ ո՛չ սակաւ խելացի մարդիկ։ Ուրեմն համբաւն եւ ժողովրդեան տարածած զրոյցներն չեն կարող բժշկի ընտրութեան մէջ օգնել մեզ։ քանզի դ-ոգ-գ-ա-ա-ն-ն-ի-ն-ն-ր-ը ը-ն-դ-ա-ն-ի-ն-ա-ն-ի-ն-ն-ի-ն-ն-ի-ն

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳՂ. ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՓԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լընտրն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթարկուածներուն համար։

27

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եղերաց
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	»	5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » »	»	12,773,779

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վճռաւորներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պէհչէ—Գաբու, Անանիատիս խան. 4

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ՄԱԴՊՈՆԻ

ԿԻՍԱՀԻՊԼԸՐ

ՀԱՆՔՈՒՑԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային թթուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՄԵՂԱՆԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՒ ՁՈՎԱՐԱՐ ԸՄՊԵԼԻ

Հաղիրու, խաշփոցի բորբոքմանց, սատմաքի և ոգեաց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիխ Մադդոնի, Գարլսպատ և Վիեննա 604

Վ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ

ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Զալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, Միջագետքի ատարաստան մրցի յարկը, և ի Զմիւռնիա Լվանիէլիի փողոց թիւ 59

Այս Նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համարում մի առացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեանն վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապէս իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ օրը ՝ՀՈՒ՝ ՀՈՒ՝ ՀՈՒ՝